

20/6/24

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan

MMZ

CC: MVWS

Deadline: 20-06-2024

Ontworpen door

Datum Document

10 juni 2024

Kenmerk

3843643-1067105-MEVA

Bijlage(n)

1. Beantwoording
Kamervragen

nota

(ter beslissing)

Het bericht 'Mythe van 'hogere pijngrens bij migranten'
blijft een probleem in de zorg'

1. Aanleiding

Op 30 mei 2024 is het artikel "Mythe van 'hogere pijngrens bij migranten' blijft een probleem in de zorg" gepubliceerd op Nu.nl. Naar aanleiding van dit artikel zijn schriftelijke Kamervragen gesteld door kamerlid El Abassi (DENK).

2. Geadviseerd besluit

Akkoord te gaan met de concept-beantwoording van bijgaande Kamervragen. (Nb: de antwoorden gaan ter info ook naar MVWS gezien haar rol als portefeuillehouder aanpak discriminatie en gelijke kansen).

3. Kernpunten

- De Kamervragen verwijzen naar een nu.nl artikel en een Skipr-artikel, over discriminatie in de zorg richting bepaalde groepen in de samenleving.
- Het nu.nl nieuwsartikel gaat over een onderzoek naar discriminatie in de Nederlandse zorg dat binnenkort wordt gepubliceerd in BMJ Open.
- Het onderzoek gaat over het misverstand in de zorgsector dat mensen met een migratieachtergrond een hogere pijngrens hebben, wat leidt tot discriminatie en minder effectieve zorg. Ondanks onderzoeken die aantonen dat er geen significant verschil is in pijntolerantie tussen verschillende etnische groepen, wordt deze onjuiste overtuiging nog steeds in de praktijk toegepast.
- Er wordt opgeroepen bewustwording te creëren over dit probleem en gelijke behandeling en zorg te garanderen voor alle patiënten, ongeacht hun achtergrond.
- Het genoemde onderzoek is niet nieuw. Het werd in 2022 gepubliceerd door Wetenschappelijk Instituut STATERA, wetenschappelijk bureau van de partij DENK. Het onderzoek betreft een studie naar de mate en vorm van zorgdiscriminatie onder personen met een migratieachtergrond. Op dit onderzoek is vanuit het ministerie van VWS in 2023 gereageerd middels een Kamerbrief¹. De Kamervragen zoomen in op het stuk in het onderzoek over de pijngrens.

¹ Kamerstukken 31765-760

- Naast het onderzoek wordt in de Kamervragen ook verwezen naar de website www.huisarts-migrant.nl, samengesteld door stichting Pharos en het Nederlands Huisartsen Genootschap. Dit portaal voorziet huisartsen en andere zorgverleners van antwoorden op vragen over zorg en gezondheid voor migranten, vluchtelingen en patiënten met beperkte gezondheidsvaardigheden. Op de website staan volgens de indieners stigmatiserende claims.
- Tenslotte wordt verwezen naar een Skopr-artikel over de IGJ die de klachten over huisartsen niet zou kunnen verwerken door het hoge aantal.

Kenmerk
3843643-1067105-MEVA

4. Toelichting

Beantwoordingslijn VWS

- Algemeen: u geeft aan dat het valt te betreuren dat er discriminatie plaatsvindt binnen zorg en welzijn. Daarbij is het belangrijk te vermelden dat VWS zich er hard voor inzet om dit aan te pakken. Er wordt daarbij verwezen naar de volgende beleidsmaatregelen:
 - de VWS-brede aanpak discriminatie en gelijke kansen
 - een ervaringsdeskundigenpanel van mensen die discriminatie in de zorgsector hebben meegemaakt;
 - een handreiking cultuursensitief werken voor alle zorgsectoren waarin onder meer bewustwording over vooroordelen bij zorgverleners aan de orde komt
 - een onderzoek naar prevalentie van discriminatie in de zorg, welzijn en sport;
 - een pilotprogramma van ZonMw voor de implementatie en verankering van diversiteitssensitief werken in de zorgpraktijk en onderwijscurriculum van zorgprofessionals.
- Wat betreft de rol van Pharos en de website huisarts-migrant.nl waar zij verantwoordelijk voor zijn geeft u aan dat:
 - het goed is dat deze website er is om zo inclusieve zorg te bevorderen;
 - het belangrijk is om kritisch te blijven kijken naar de inhoud van deze website, aangezien kennis over inclusieve zorg snel verouderd;
 - er inderdaad fouten zijn gemaakt, maar dat hard wordt gewerkt aan het verbeteren van de inhoud, waarbij kan worden gesteld dat de redactie van de website voldoende en diverse expertise bevat;
 - Pharos haar taakstelling serieus neemt en goed uitvoert.
- Wat betreft de vragen over zorgverleners geeft u aan dat vooroordelen geen rol zouden moeten spelen in het behandelen van patiënten. Patiënten moeten, ongeacht hun achtergrond, zich gehoord en gezien voelen in de spreekkamer en goede zorg ontvangen. Zorgprofessionals verlenen hun zorg op basis van professionele richtlijnen en kwaliteitsstandaarden die gebaseerd zijn op de stand van wetenschap en praktijk. Om dit verder te bevorderen voert ZonMW een pilotprogramma uit naar diversiteitssensitief werken. Ook wordt een handreiking opgesteld over cultuursensitief werken die kan helpen met het tegengaan van vooroordelen.
- Wat betreft de IGJ geeft u aan dat het aangegeven signaal dat men de meldingen niet aankan onjuist is. De IGJ herkent zich dan niet in deze stelling dat zij het aantal meldingen niet meer aan kan. Ook verwijst u naar wettelijk verplichte antidiscrimatievoorzieningen (ADV's) van gemeenten.
 - a. *Draagvlak politiek*
Er is met enige regelmaat belangstelling voor discriminatie in de zorg in de Tweede Kamer:

- Oud-lid Kuzu van partij DENK heeft in 2022 om een schriftelijke reactie gevraagd op het onderzoeksrapport 'Discriminatie in de zorg'².
- Oud-lid Simons van partij BIJ1 heeft in 2023 een motie³ ingediend over het in gesprek gaan met artsorganisaties, onderzoeks- en opleidingsinstellingen om te bezien op welke wijze beleid op cultuursensitieve zorg verbeterd kan worden.
- Oud-lid Sahla van partij D66 heeft in 2023 de initiatiefnota⁴ "Niemand laten vallen: op weg naar inclusieve zorg" ingediend.
- In 2024 hebben lid White en lid Westerveld van GroenLinks-PvdA Kamervragen⁵ gesteld over het gebruik van de term 'ras' in de gezondheidszorg. Deze heeft u beantwoord.⁶

Kenmerk
3843643-1067105-MEVA

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Nu.nl publiceert vaker artikelen over discriminatie in de zorg.

- In 2023 heeft Nu.nl een artikel⁷ geschreven over de moeizame aanpak van discriminatie in de jeugdzorg.
- Begin maart van dit jaar heeft Nu.nl een artikel⁸ gepubliceerd over het risico dat patiënten lopen doordat de gezondheidszorg 'ras' nog laat meewegen. Naar aanleiding van de beantwoorde Kamervragen is hierover een vervolgartikel⁹ geschreven.

c. Financiële/personele gevolgen, juridische aspecten en administratieve lasten, fraudetoets: n.v.t.

d. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Er is intern afgestemd binnen de werkgroep van de VWS-brede aanpak discriminatie en gelijke kansen, het programma binnen VWS dat discriminatie in zorg, welzijn en sport wil tegengaan en gelijke kansen wil bevorderen. Het coördinatieteam van de VWS-brede aanpak discriminatie en gelijke kansen heeft de antwoorden op de Kamervragen afgestemd met de directies:

- MEVA, afdeling arbeidsmarkt: vraag 1 t/m 4 en 10
- Het kernteam van de aanpak (ook MEVA): vraag 5, 6, 14 (voor vraag 6 is met de IGJ en BZK afgestemd).
- Publieke Gezondheid: vraag 7, 8, 9, 11, 12, 13 (ook met Pharos afgestemd).
- Curatieve Zorg: gevraagd om mee te lezen.

e. Toezeggingen

- Update van acties voor het tegengaan van doorwerking van het slavernijverleden in zorg en welzijn in de voortgangsrapportage van de VWS-brede aanpak discriminatie.
- De handreiking cultuursensitieve zorg – opgesteld door Pharos in opdracht van VWS - gaat in het najaar van 2024 richting de TK.

² Zemouri, C. (2022) Discriminatie maakt ziek. Hoe patiënten met een migratieachtergrond door zorgdiscriminatie verslechterde zorg ontvangen.

³ Kamerstukken 36410-75

⁴ Kamerstukken 36 402

⁵ Kamerstukken 2024Z03584

⁶ Kamerstukken 2024Z03584

⁷ Groenewoud, A (2023) Aanpak discriminatie in jeugdzorg moeizaam: 'Zoek meer managers van kleur'.

⁸ Groenewoud, A (2024) Patiënten lopen risico doordat gezondheidszorg 'ras' nog laat meewegen

⁹ Groenewoud, A (2024) Minister is bezorgd over 'ras' in de zorg, maar bemoeit zich niet met aanpassingen

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Kenmerk
3843643-1067105-MEVA